

Slik setter du opp tapet

De fleste tapeter har en bakside av fiber/non-woven. Disse tapeter settes opp ved at limet påføres vegg, uten at tapetet forfuktes. Her følger en grunnoppskrift til oppsetting av slike tapeter.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Verktøyet du trenger

Å sette opp et tapet med fiberbakside er enkelt. Limet påføres vegg, og tapethøydene trenger ikke å forfuktes.

Dette er verktøyet du trenger: Du trenger noe forskjellige verktøy.

Planlegging: tommestokk, lasermåler/vater/loddesnor, linjal/list, blyant

Påføring og fjerning av lim: tapetlim, malerull (gjerne på forlengerskaft), pensel (radiatorpensel, strekpensel), svamp, bomullsfil, bøtte med rent vann

Oppsetting: sletteverktøy/tapetglatter

Tilpassing: saks, tapetkniv med ekstra blader, stålsparkel

Dessuten vil du trenger egnet tapetlim og en gardintrapp eller høy nok krakk.

Forarbeid

Før du setter i gang må underlaget klargjøres. Grunnregelen er at underlaget skal være rent, tørt, jevnt og bæredyktig.

Vask av underlaget er spesielt viktig dersom veggen er utsatt for fett eller er malt med en blank maling. Bruk et rengjøringsmiddel som er beregnet for bruk før maling innendørs. Dette både fjerner fett og matter ned underlaget. Salmiak, Zalo og grønnsåpe er ikke egnet. Veggen må være helt slett før du begynner å tapetsere. Hull og større ujevnheter sparkles over, slipes, avstøves og grunnes. Et bæredyktig underlag er fritt for blærer, løst tapet, løs maling, støv, smuss, fett osv. **MÅ VEGGEN GRUNNES?**

Skal du sette opp et tapet med en bunnfarge som avviker kraftig fra veggen før tapetsering, er det lurt å grunningsmale veggen med tapetets dominerende farge. Dette gjør at veggfargen ikke skinner gjennom dersom du er uheldig og får noen små glipper mellom høydene, eller for å sikre at et mønster i underlaget ikke skimtes gjennom tapetet. Til dette kan du bruke en rimelig veggmaling i lav glans (05-10).

Det kan også være behov for å grunne veggen for dersom...

... du skal tapetsere på sparklede flater. Dette gjøres for å få jevnt innsug av tapetlim i underlaget. Til dette kan brukes en rimelig veggmaling i lav glans.

...du må forhindre at eksisterende tapetsjikt ikke løsner. Dette gjøres der det sitter tapet som ikke kan fjernes. Her brukes en grunningsmaling.

GRUNNINGSMALING kan trenges der du setter opp et lyst tapet på en mørk bakgrunn.

Planlegging

Ved å planlegge tapetseringen før du setter i gang, kan du unngå noen problemer underveis.

1. Hvor starter jeg?

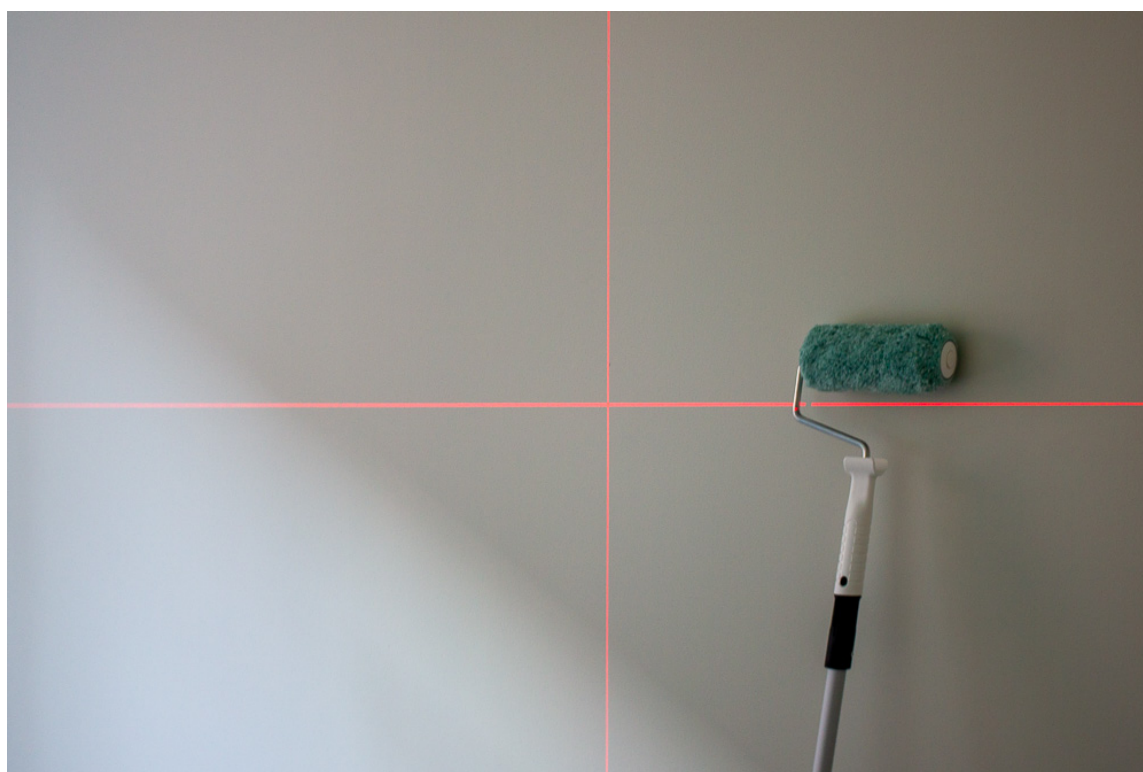
Start i det hjørne som er minst synlig når du kommer inn i rommet. Det kan for eksempel være bak en dør.

2. Hvor havner skjøtene?

En tapethøyde er normalt 53 cm bred. Ved å utgå fra startpunktet og måle opp hvor skjøtene vil havne kan du se om du får en bred nok høyde når du kommer frem til neste hjørne, et vindu eller en dør. B.lir den siste høyden mindre enn 10 centimeter bred, korrigerer du det ved å kappe bredden på den første høyden.

Starten bestemmer også hvor den siste skjøten havner. Når du tapetserer alle vegger rundt et rom, vil mønsteret på første og siste tapethøyde nødvendigvis ikke stemme helt overens. Ved å plassere start og stopp utenfor blikkfanget, skjules dette.

Slik starter du

LASER ELLER VATER: Merk ut hvor kanten på første høyde skal være.

Tapetsering av 1 vegg:

Sett opp laseren slik at den markerer en loddrett strek 53 cm fra starthjørnet, eller tegn en strek der med blyant. Ved å følge denne med tapetkanten til den første høyden, sikrer du at tapetet kommer beint på veggen.

Tapetsering av 4 vegger:

Sett opp laseren slik at den markerer en loddrett strek 51 cm fra starthjørnet, eller tegn en strek der med blyant. Ved å følge denne med tapetkanten til den første høyden, sikrer du at tapetet kommer beint på veggen. Du kommer da å få et par centimeter til overs på den andre siden av tapetet, og dette skal brettes pent i innerhjørnet over på tilstøtende vegg.

INNERHJØRNE: Hvis du skal tapetsere rundt hele rommet, starter du med å brette et par centimeter av tapetet over på tilstøtende vegg.

Påfør lim

PÅFØR LIM: Bruk rull og pensel til å påføre lim på veggen.

Bruk en malerrulle til å påføre lim på veggen, sett gjerne rullen på et forlengerskaft. I hjørnet og mot tak- og gulvlister bruker du en pensel. Påfør lim jevnt og kun 10-15 centimeter forbi startstreken. Da unngår du at limet tørker før du rekker å starte på neste høyde.

Første høyde

GLATT UT: Fest tapetet og fjern luftbobler med en tapetglatter, sletteverktøy.

Plasser tapetrullen på gulvet foran veggen, eller legg den i en pappeske. Bruk gjerne esken som du fikk rullene i der du kjøpte tapetet. Da beskytter esken tapetet mot støv og eventuelt limsøl på gulvet.

Trekk ut tapet og fest det i limet ved taklisten. Se til å ha cirka 5 centimeter skjæringsmonn til overs ved tak- og gulvlist. Pass på at kanten følger din startstrek.

Bruk sletteverktøyet til å glatte ut tapetet og feste det i limet. Stryk fra midten og i tapetets lengderetning. Ikke press hardt og arbeid minst mulig sideveis for å unngå å presse lim ut i skjøtene.

Klipp av en tilstrekkelig lengde fra rullen. Husk 5 centimeter skjæringsmonn.

Legg stålsparkeleken mot listen ved tak og gulv og rentskjær tapetet med kniven. Fjern eventuelt limsøl fra skjøten og fra listene.

SKJÆR RENT med en skarp kniv og bruk stålsparkelen å skjære mot.

Neste høyde

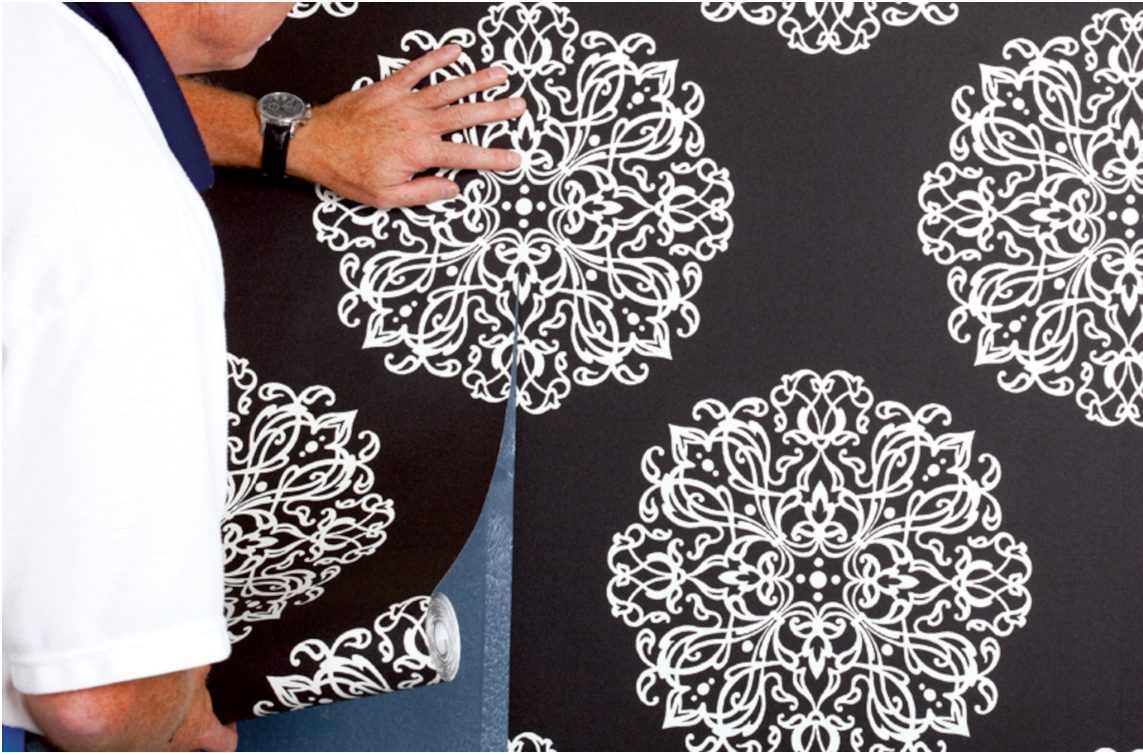
Påfør lim på veggen for neste høyde.

Sett opp påfølgende høyde kant i kant med den forrige.

Har du valgt et tapet med mønster, må du finne et sted hvor du kan se at mønsteret havner på riktig høyde i forhold til den forrige. Høyden på mønsterrapporten står på etiketten på tapetrullen.

TIPS! Er mønsterrapporten stor kan det lønne seg bruke to tapetruller, og å ta annenhver høyde fra hver av dem. Da minimerer du spillet.

Fortsett slik til du kommer til et hjørne, et vindu eller en dør.

MØNSTERRAPPORT: Plasser neste høyde kant i kant, og i riktig høyde slik at mønsteret passer med forrige høyde.

Tapetser i innerhjørner

Den siste høyden mot hjørnet skal overlappe 0,5-1 centimeter inn på neste vegg.

INNERHJØRNE: Et par centimeter av den siste høyden før hjørnet skal brettes inn på neste vegg. Neste høyde settes opp med overlapp.

Tapetsering i ytterhjørner

Når du kommer til et utvendig hjørne skal tapetet gå rundt hjørnet. Du bør ha minst 10 centimeter vegg igjen etter siste høyde før du kommer til hjørnet. Første høyde på neste vegg skal settes opp i lodd.

Mål avstanden fra forrige bredde til hjørnet og legg til 1-2 centimeter som skal brettes rundt hjørnet. Skjær til bredden og sett opp tapetet rundt hjørnet. Press godt slik at hjørnet blir skarpt. Du kan ved behov fukte tapetet litt med en svamp for å gjøre det mykere og mer føyelig.

Vatre opp en loddrett strek på andre siden hjørnet. Deretter tar du den delen av bredden du skar bort og sett den opp et per millimeter inn på neste vegg. Her skal tapetet overlapse med 1-2 centimeter. Hvis tapetet har mønster, vil det bli en anelse forskjøvet på grunn av overlappingen.

YTTERHJØRNE: På den andre siden av et ytterhjørne skal tapetet overlappe et par centimeter og settes opp et par millimeter inn på veggen.

Tapetsering ved vinduer og dører

Når du kommer til et vindu fester du tapetet kant i kant med foregående høyde, og stryk det fast inn mot vindusomrammingen. Lag et lite merke i tapetet der veggen møter hjørnet på gerikten, og skjær eller klipp tapetet diagonalt ut mot kanten. Løft tapetet litt slik at du ikke lager merker i gerikten.

Bruk stålsparkelen for å presse tapetet godt inn mot gerikten og skjær vekk overskytende tapet. Er vinduet så stort at det trengs flere tapethøyder for å komme forbi det, finnes to måter å få tapetet i lodd både over og under vinduet.

VINDUSOMRAMMINGEN: Merk ut ytterkanten av vindusomrammingen og klipp et lite diagonalt snitt i tapetet.

Metode 1: Se bort fra at der er et vindu

Fortsett tapetsering kant i kant som om det ikke var et vindu i veggen. Stryk tapetet lett på plass på veggene over og under vinduet. Skjær av tapetet mot vindusomrammingen over og under vinduet, og fjern delen som dekker vinduet.

Metode 2: Tapetser først over, så under vinduet

Start ved taket og tapetser ned til vindusomrammingen. Kutt høyden ved overkant list. Fortsett med den samme tapethøyden under vinduet. Pass på at mønsteret stemmer overens med forrige høyde.

METODE 1: Tapetser først over vinduet, så tapetserer du under vinduet med fortsettelsen av høyden.

Tapetsering rundt strømbrytere og kontakter

Ta ut sikringen for kursen i rommet. Skru av plastdekselet.

Stikker kontakten ut fra veggen klippes eller skjæres et kryss i tapetet over kontakt/bryter. Deretter trer du tapetet over og stryker det fast. Klipp vekk flikene før du setter dekselet tilbake.

SLÅ AV STRØMMEN før du skurr av dekselet til strømbrytere og kontakter.

Ligger kontakten i flukt med veggen kan du tapetsere over vanlig måte, og skjære ut en firkant før du skur på dekselet.

TAPETSER over stikkontakten dersom den ikke stikker ut fra veggen.

Tips: Tapetsering av fondveggstapet med stort mønster

Skal du sette opp et stormønstret fondveggstapet på én vegg, eller et tapet på en del av en vegg? Da lønner det seg å sentrere mønsteret på veggen.

START MIDT PÅ VEGGEN om du vil sentrere et mønstertapet på en fondvegg.

Slik tapetserer du en fondvegg